

MỘT SỐ ĐIỂM MỚI XÂY DỰNG ĐẢNG VỀ ĐẠO ĐỨC TRONG VĂN KIỆN ĐẠI HỘI ĐẠI BIỂU TOÀN QUỐC LẦN THỨ XIII CỦA ĐẢNG

NGUYỄN THỊ THU THỦY*

Ngày nhận bài: 01/01/2022

Nhận kết quả phản biện: 10/02/2022

Duyệt đăng: 11/3/2022

Tóm tắt: Xây dựng Đảng về đạo đức hiện nay là vấn đề có ý nghĩa lý luận và thực tiễn sâu sắc, góp phần nâng cao năng lực lãnh đạo và sức chiến đấu của Đảng, làm cho Đảng thực sự trong sạch, vững mạnh, xứng đáng với niềm tin của nhân dân. Bài viết tìm hiểu một số điểm mới xây dựng Đảng về đạo đức trong Văn kiện Đại hội XIII, từ đó thấy được giá trị lý luận và thực tiễn của vấn đề này hiện nay.

Từ khóa: Đại hội XIII; xây dựng Đảng; xây dựng Đảng về đạo đức.

Đặt vấn đề

Công tác xây dựng Đảng là công tác then chốt của Đảng. Trong mỗi thời kỳ cách mạng, nhất là từ nhiệm kỳ khóa XI trở lại đây, Đảng đặc biệt quan tâm đến vấn đề xây dựng Đảng, trong đó có xây dựng Đảng về đạo đức. Trên cơ sở tổng kết, đánh giá việc thực hiện công tác xây dựng Đảng, gắn với điều kiện thực tiễn mới, ở mỗi kỳ Đại hội, Đảng có sự bổ sung, phát triển tư duy lý luận xây dựng Đảng về đạo đức, đặc biệt trong Văn kiện Đại hội XIII. Đây là sự phát triển lý luận về xây dựng Đảng trong điều kiện mới, trở thành điểm nhấn quan trọng định hướng công tác xây dựng Đảng, bảo đảm cho toàn bộ hoạt động lãnh đạo, cầm quyền của Đảng là vì “dân giàu, nước mạnh, dân chủ, công bằng, văn minh”.

1. Một số điểm mới trong công tác xây dựng Đảng về đạo đức

Quan điểm xây dựng Đảng về đạo đức được xác định tại Đại hội XIII thể hiện ở một số nội dung sau:

Về mục tiêu, nhiệm vụ, Đại hội XIII nhấn mạnh: Công tác xây dựng Đảng về đạo đức nhằm: “ngăn chặn, đẩy lùi sự suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống, biểu hiện “tự diễn biến”, “tự chuyển hóa” trong nội bộ”[8, tr.236], đồng thời phải góp phần đưa Đảng

Cộng sản Việt Nam thật sự “là đạo đức, là văn minh”[7, tr.183].

Về phương hướng, Đại hội XIII xác định: “Kiên quyết, kiên trì thực hiện Nghị quyết Trung ương 4 khóa XI, Nghị quyết Trung ương 4 khóa XII về xây dựng Đảng gắn với đẩy mạnh học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh bằng các giải pháp mạnh mẽ, quyết liệt, đồng bộ”[8, tr.236]. Đồng thời, Đại hội XIII nhấn mạnh: “Thực hiện nghiêm tự phê bình và phê bình từ Trung ương đến chi bộ; cấp ủy cấp trên chủ động gợi ý kiểm điểm đối với tập thể, cá nhân ở những nơi có vấn đề phức tạp, có biểu hiện suy thoái, “tự diễn biến”, “tự chuyển hóa”; coi trọng kiểm tra việc khắc phục hạn chế, khuyết điểm”[8, tr.236 - 237].

Những nội dung xây dựng Đảng về đạo đức trong văn kiện Đại hội XIII của Đảng có nhiều điểm mới, sáng tạo, thể hiện ở một số điểm nổi bật sau:

Về nguyên nhân dẫn đến suy thoái đạo đức, lối sống, nếu Đại hội XII chưa nêu rõ nguyên nhân dẫn đến suy thoái, biến chất về đạo đức của cán bộ, đảng viên thì Đại hội XIII đã xác định một trong những nguyên nhân quan trọng dẫn đến việc suy thoái về đạo đức cách mạng của cán bộ, đảng viên là “vật chất, tiền tài, danh vọng”[7, tr.184].

Về mục tiêu xây dựng, công tác xây dựng Đảng về đạo đức không chỉ ngăn chặn, đẩy lùi sự suy thoái về đạo đức cách mạng của cán bộ,

* Học viện Báo chí và Tuyên truyền.

đảng viên mà còn phải xây dựng Đảng thật sự “là đạo đức, là văn minh”. Nếu Đại hội XII của Đảng chưa nêu rõ mục tiêu xây dựng Đảng về đạo đức, mà chỉ tập trung đến việc nâng cao phẩm chất đạo đức cách mạng và chống chủ nghĩa cá nhân, cơ hội, thực dụng; thì Đại hội XIII của Đảng đã nêu rõ mục tiêu công tác xây dựng Đảng về đạo đức chính là nhằm ngăn chặn, đẩy lùi sự suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống, biểu hiện “tự diễn biến”, “tự chuyển hóa” trong nội bộ; đồng thời, đề cập một phần nội dung về xây dựng Đảng thật sự “là đạo đức, là văn minh”.

Về quan niệm xây dựng, xây dựng Đảng về đạo đức phải toàn diện, vững chắc; tập trung vào cả hai mặt phòng và chống suy thoái về đạo đức của Đảng. Nếu trong Văn kiện Đại hội XII, chủ trương xây dựng Đảng về đạo đức đặt trong mục tiêu tổng thể xây dựng Đảng với nội dung: “Tập trung thực hiện mục tiêu: *“Xây dựng Đảng trong sạch, vững mạnh về chính trị, tư tưởng, tổ chức và đạo đức”* [5, tr.202], và với tên mục là “tăng cường rèn luyện phẩm chất đạo đức cách mạng, chống chủ nghĩa cá nhân, cơ hội, thực dụng” [5, tr.202]; thì Văn kiện Đại hội XIII có một mục riêng về công tác xây dựng Đảng về đạo đức, với tên mục là “Tập trung xây dựng Đảng về đạo đức” [7, tr.183], có nội dung công tác xây dựng Đảng về đạo đức mang tính bao quát hơn trong văn kiện Đại hội XII.

Về giải pháp tiến hành, Đại hội XIII đề ra các giải pháp xây dựng Đảng về đạo đức một cách toàn diện và sâu sắc.

Đại hội XIII đã đề ra các giải pháp xây dựng Đảng về đạo đức một cách toàn diện hơn so với Đại hội XII của Đảng. Nếu Đại hội XII của Đảng chỉ đề cập đến 3 giải pháp chính: 1) Học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức và phong cách của Chủ tịch Hồ Chí Minh; 2) Đấu tranh chống các biểu hiện suy thoái đạo đức, lối sống; 3) Nêu gương; thì Đại hội XIII của Đảng đã đề cập và nhấn mạnh hầu hết tất cả các mặt của công tác xây dựng, chỉnh đốn Đảng về đạo đức,

với 6 giải pháp trọng tâm là: 1) Tu dưỡng, rèn luyện đạo đức cách mạng; 2) Nêu gương; 3) Xây dựng các giá trị và chuẩn mực đạo đức cách mạng; 4) Giáo dục đạo đức cách mạng; 5) Đấu tranh chống quan điểm, hành vi phản đạo đức, phi đạo đức; 6) Khen thưởng, kỷ luật cán bộ, đảng viên.

Quan điểm xây dựng Đảng về đạo đức được xác định tại Đại hội XIII của Đảng là sự kế thừa, bổ sung và phát triển các quan điểm xây dựng Đảng về đạo đức trong các kỳ Đại hội Đảng trước đó. Vì vậy, những quan điểm xây dựng Đảng về đạo đức được xác định trong Đại hội XIII có cái nhìn sâu sắc hơn gắn liền với điều kiện lịch sử trong giai đoạn hiện nay.

Trong nội dung tu dưỡng, rèn luyện đạo đức cách mạng, nếu Đại hội XII nhấn mạnh đến việc *yêu cầu* cán bộ, đảng viên phải học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức và phong cách Hồ Chí Minh, thì Đại hội XIII bổ sung, nhấn mạnh trước tiên đến vấn đề “nêu cao tinh thần tự giác tu dưỡng, rèn luyện đạo đức của cán bộ, đảng viên” [7, tr.183].

Đối với vấn đề nêu gương, nếu Đại hội XII của Đảng chỉ đề cập: “Xây dựng và thực hiện tốt các quy định để phát huy vai trò gương mẫu trong rèn luyện phẩm chất đạo đức, lối sống, phong cách, tác phong, lễ lối công tác của cán bộ, đảng viên, nhất là cán bộ lãnh đạo các cấp, người đứng đầu các cơ quan, đơn vị” [5, tr.203]; thì Đại hội XIII của Đảng đã làm rõ hơn đối tượng của quy định nêu gương với tinh thần “chức vụ càng cao càng phải gương mẫu” [7, tr.183] và nhấn mạnh “trước hết là Ủy viên Bộ Chính trị, Ủy viên Ban Bí thư, Ủy viên Ban Chấp hành Trung ương” [7, tr.183-184]. Theo đó, đối tượng nêu gương trước hết không chỉ là cán bộ lãnh đạo, người đứng đầu mà còn là người có chức vụ trong các cơ quan, đơn vị; gắn kết chức vụ với thực hiện nêu gương, cùng chức vụ thì mức độ gương mẫu phải tương đương nhau, mức độ gương mẫu của cấp trên phải hơn cấp dưới. Việc quy định “chức vụ càng cao càng

phải gương mẫu” đã tạo ra cơ chế về đạo đức cho cán bộ, đảng viên giữ vững chức vụ và được bổ nhiệm chức vụ cao hơn. Đồng thời, Đại hội XIII còn nhấn mạnh đến vấn đề tự giác và mục đích của việc nêu gương của đảng viên: “Đảng viên tự giác nêu gương để khẳng định vị trí lãnh đạo, vai trò tiên phong, gương mẫu, tạo sự lan tỏa, thúc đẩy các phong trào cách mạng” [7, tr.184]. Về cơ chế kiểm tra quy định nêu gương, nếu Đại hội XII chỉ đề cập “Thực hiện nghiêm cơ chế kiểm tra, giám sát, kiểm soát của tổ chức đảng, giám sát và phản biện xã hội của Mặt trận Tổ quốc, các tổ chức chính trị - xã hội và của nhân dân về phẩm chất, đạo đức, lối sống của cán bộ, đảng viên” [5, tr.203], thì Đại hội XIII của Đảng nhấn mạnh: “Coi trọng kiểm tra, giám sát trong Đảng kết hợp với phát huy vai trò giám sát của cơ quan dân cử, của Mặt trận Tổ quốc, báo chí và nhân dân đối với cán bộ, đảng viên thực hiện các quy định nêu gương” [7, tr.184]. Theo đó, Đại hội XIII đã lược bỏ thuật ngữ “kiểm soát” của tổ chức đảng, “phản biện xã hội” của Mặt trận Tổ quốc và nhân dân đối với cán bộ, đảng viên thực hiện nêu gương; bổ sung thêm chủ thể giám sát thực hiện nêu gương là cơ quan dân cử và báo chí, từ đó nhấn mạnh cả hệ thống chính trị trở thành chủ thể trong công tác kiểm tra, giám sát thực hiện nêu gương; đồng thời, Đại hội XIII còn thể hiện sự quan tâm của Đảng đối với vấn đề kiểm tra, giám sát với động từ “coi trọng” so với chỉ “thực hiện nghiêm” (Đại hội XII).

So với Văn kiện Đại hội XII thì nội dung nghiên cứu, bổ sung, hoàn thiện các giá trị đạo đức cách mạng theo tinh thần “Đảng ta là đạo đức, là văn minh”, các chuẩn mực đạo đức cách mạng phù hợp với điều kiện mới và truyền thống văn hóa tốt đẹp của dân tộc là một điểm mới trong Văn kiện Đại hội XIII của Đảng. Việc xây dựng, bổ sung, hoàn thiện các giá trị đạo đức, chuẩn mực đạo đức cách mạng cho cán bộ, đảng viên sẽ tạo điều kiện cho cán bộ, đảng viên “tự soi”, “tự sửa” hằng ngày, nhận biết được tình

trạng học tập, rèn luyện và thực hành đạo đức cách mạng của chính bản thân thông qua nguyên tắc tự phê bình và phê bình trong Đảng, từ đó có phương hướng, giải pháp khắc phục cái chưa được, phát huy cái đạt được trong thực hành đạo đức cách mạng, nêu gương. Đây cũng chính là bước phát triển trong tư duy lý luận xây dựng Đảng về đạo đức của Đảng, đưa lý luận xây dựng, chỉnh đốn Đảng phát triển lên một bước mới.

Nội dung giáo dục đạo đức cách mạng chính là điểm mới trong Văn kiện Đại hội XIII của Đảng so với các kỳ Đại hội trước đó. Trong Văn kiện Đại hội XIII, Đảng Cộng sản Việt Nam chỉ rõ: “Đẩy mạnh giáo dục đạo đức cách mạng, làm cho mỗi cán bộ, đảng viên thấy rõ bốn phận và trách nhiệm của mình” [8, tr.237]. Trên cơ sở xác định nguyên nhân dẫn đến suy thoái đạo đức, lối sống là vật chất, tiền tài, danh vọng, Đại hội XIII nhấn mạnh: “nêu cao danh dự, lòng tự trọng của người đảng viên” [8, tr.237].

Trong nội dung đấu tranh chống các biểu hiện suy thoái đạo đức, lối sống, nếu Đại hội XII xác định các biểu hiện cần chống là: “quan liêu, tham nhũng, lãng phí, chủ nghĩa cá nhân, lối sống cơ hội, thực dụng, bè phái, “lợi ích nhóm”, nói không đi đôi với làm” [5, tr.203], thì Đại hội XIII của Đảng xác định các biểu hiện cần phải chống là “các quan điểm, hành vi phản đạo đức, phi đạo đức” [7, tr.184], đặc biệt là “chủ nghĩa cá nhân, bệnh quan liêu, cơ hội, cục bộ, bè phái, mất đoàn kết nội bộ” [8, tr.237]. Theo cách trình bày trong Văn kiện Đại hội XIII, nội dung đấu tranh chống các biểu hiện tiêu cực trong xây dựng Đảng về đạo đức vừa mang tính toàn diện, bao quát, vừa có trọng tâm, trọng điểm.

Kỷ luật cán bộ, đảng viên là một trong những điểm mới trong xây dựng Đảng về đạo đức trong Văn kiện Đại hội XIII. Đại hội nhấn mạnh: “Kịp thời biểu dương những điển hình tiên tiến, những tấm gương sáng về đạo đức, lối sống” và “xử lý nghiêm những hành vi vi

phạm đạo đức, lối sống” [8, tr.237]. Bên cạnh đó, Đại hội XIII còn chỉ rõ: “Kết hợp giữa giữ vững kỷ luật, kỷ cương của Đảng, đề cao pháp luật của Nhà nước với giáo dục, bồi dưỡng nhân cách, đạo đức cách mạng cho cán bộ, đảng viên” [8, tr.238].

Tóm lại, nội dung xây dựng Đảng về đạo đức được xác định tại Đại hội XIII vừa mang tính toàn diện, bao quát, vừa có trọng tâm, trọng điểm, có nhiều điểm mới, điểm bổ sung và phát triển so với Đại hội XII của Đảng. Những điểm mới này đã làm sáng tỏ hơn về công tác xây dựng Đảng, thể hiện quan điểm “nhìn thẳng vào sự thật, đánh giá đúng sự thật” của Đảng để từ đó khắc phục nhiều hạn chế trong công tác xây dựng Đảng về đạo đức, đáp ứng sự kỳ vọng, mong mỏi của nhân dân.

2. Giá trị lý luận và thực tiễn

Một là, góp phần bổ sung, phát triển hệ thống lý luận xây dựng Đảng về đạo đức của Đảng Cộng sản Việt Nam

Chủ trương xây dựng Đảng về đạo đức của Đảng được thể hiện tương đối rõ từ Đại hội VIII của Đảng (1996), với nội dung nhấn mạnh: “mọi cán bộ, đảng viên, trước hết là cán bộ lãnh đạo chủ chốt, phải gương mẫu học tập, rèn luyện, phấn đấu nâng cao trình độ mọi mặt, giữ gìn đạo đức cách mạng, khắc phục chủ nghĩa cá nhân...” [2, tr.341]. Phát triển quan điểm này, Hội nghị Trung ương 6 khóa VIII (lần 2) ra Nghị quyết số 10-NQ/TW ngày 02/02/1999 *Về một số vấn đề cơ bản và cấp bách trong công tác xây dựng Đảng hiện nay*, xác định một trong những nhiệm vụ quan trọng và cấp bách về xây dựng Đảng là “Tăng cường giáo dục, rèn luyện phẩm chất đạo đức, lối sống của cán bộ, đảng viên” [3, tr.58]. Tiếp đó, Đại hội IX của Đảng (2001) nhấn mạnh đến xây dựng, chỉnh đốn Đảng: “trước hết, phải tăng cường công tác giáo dục tư tưởng chính trị, rèn luyện đạo đức cách mạng, chống chủ nghĩa cá nhân” [4, tr.154]. Đại hội X của Đảng (2006) gắn với điểm mới là: “Kịp thời đưa ra khỏi Đảng những

người không đủ tư cách...” [6, tr.226]. Đại hội XI của Đảng (2011) bổ sung và phát triển một số điểm mới xây dựng Đảng về đạo đức: “Trọng dụng người có đức, có tài”; “...Kịp thời thay thế cán bộ yếu kém về phẩm chất, năng lực, không hoàn thành nhiệm vụ, giảm sút uy tín, vi phạm pháp luật, chính sách của Nhà nước, kỷ luật của Đảng” [1, tr.57]...Bổ sung, phát triển hệ thống lý luận xây dựng Đảng về đạo đức, đến Đại hội XII (2016), Đảng Cộng sản Việt Nam mới xác lập thuật ngữ xây dựng Đảng “về đạo đức”. Như vậy, đến năm 2016, xây dựng Đảng về đạo đức được xác lập thuật ngữ trong Văn kiện Đảng, và hệ thống lý luận xây dựng Đảng về đạo đức gồm có một số nội dung trọng tâm là: 1- Xem học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức và phong cách Hồ Chí Minh là nhiệm vụ thường xuyên của toàn Đảng; 2- Phòng, chống tham nhũng, lãng phí, quan liêu, chủ nghĩa cá nhân, cơ hội, thực dụng, bè phái, “lợi ích nhóm”; 3- Xây dựng và thực hiện quy định nêu gương; 4- Cơ chế kiểm tra, giám sát cán bộ, đảng viên. Đến Đại hội XIII, những điểm mới xây dựng Đảng về đạo đức đã góp phần bổ sung, phát triển hệ thống xây dựng Đảng về đạo đức, với việc: 1) Nâng cao việc học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh thành giáo dục đạo đức cách mạng; 2) Phát triển nội dung xây dựng và thực hiện quy định nêu gương thành xây dựng và thực hiện các giá trị và chuẩn mực đạo đức cách mạng; 3) Quy định rõ hơn về nội dung và đối tượng cơ chế kiểm tra, giám sát; 4) Quy định về khen thưởng, kỷ luật đối với vấn đề nêu gương.

Hai là, định hướng cho Ban Chấp hành Trung ương Đảng, Bộ Chính trị, Ban Bí thư khóa XIII cụ thể hóa thành các quy định, chuẩn mực về đạo đức cách mạng. Quán triệt những điểm mới trong xây dựng Đảng về đạo đức tại Đại hội XIII của Đảng, Ban Chấp hành Trung ương Đảng đã ban hành Kết luận số 21-KL/TW ngày 25/10/2021 *Về đẩy mạnh xây dựng, chỉnh đốn Đảng và hệ thống chính trị; kiên*

quyết ngăn chặn, đẩy lùi, xử lý nghiêm cán bộ, đảng viên suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống, biểu hiện “tự diễn biến”, “tự chuyển hóa””; Quy định số 37-QĐ/TW ngày 25/10/2021 Về những điều Đảng viên không được làm”... Bộ Chính trị ra Quy định số 41-QĐ/TW ngày 03/11/2021 Về việc miễn nhiệm, từ chức đối với cán bộ, Quy định số 50-QĐ/TW ngày 27/12/2021 Về công tác quy hoạch cán bộ... Nhờ đó, những điểm mới trong văn kiện Đại hội XIII xây dựng Đảng về đạo đức đã được cụ thể hóa và chuyển hóa thành những chính sách cụ thể, có giá trị to lớn trong việc tổ chức thực hiện xây dựng Đảng về đạo đức ở các cấp ban ngành từ Trung ương đến địa phương.

Ba là, giúp cán bộ, đảng viên nhận rõ tầm quan trọng, những điểm cần thực hiện trong quá trình “tự soi”, “tự sửa” của bản thân. Thông qua học tập nghị quyết Đại hội XIII, mỗi cán bộ, đảng viên phải tự phê bình và phê bình, từ đó có thể “tự soi”, “tự sửa” khi nhận thức về biểu hiện suy thoái phải quyết tâm sửa chữa và tự giác khắc phục, nhận thấy được ưu điểm và hạn chế của bản thân, từ đó tự rèn luyện, chủ động ngăn chặn, đẩy lùi các biểu hiện suy thoái về đạo đức, lối sống. Mỗi cán bộ, đảng viên phải tự mình soi xét. Cấp ủy, tổ chức đảng phải tích cực

giáo dục đạo đức cho cán bộ và tăng cường công tác kiểm tra, giám sát chặt chẽ, kiên quyết đấu tranh với tham nhũng, tiêu cực; bảo vệ chính trị nội bộ.

Kết luận

So với Văn kiện Đại hội XII, nội dung xây dựng Đảng về đạo đức được xác định tại Đại hội XIII của Đảng có nhiều điểm mới nổi bật. Đó là mục đích xây dựng Đảng về đạo đức không chỉ nhằm ngăn chặn, đẩy lùi tình trạng suy thoái đạo đức, lối sống mà còn xây dựng Đảng thật sự trở thành “đạo đức”, “văn minh”. Các giải pháp xây dựng Đảng về đạo đức mang tính toàn diện và sâu sắc hơn. Toàn diện hơn ở chỗ: đã bổ sung thêm chủ trương xây dựng các giá trị và chuẩn mực đạo đức cách mạng, nhấn mạnh giáo dục đạo đức cách mạng, và đề cập đến công tác khen thưởng, kỷ luật cán bộ, đảng viên. Sâu sắc hơn ở chỗ: làm sáng rõ và phát triển thêm nhiều luận điểm mới nhằm nâng cao phẩm chất, đạo đức cách mạng, ngăn chặn các biểu hiện suy thoái về đạo đức, lối sống của cán bộ, đảng viên. Những điểm mới về xây dựng Đảng về đạo đức trong Văn kiện Đại hội XIII của Đảng góp phần bổ sung, phát triển hệ thống lý luận xây dựng Đảng về đạo đức của Đảng Cộng sản Việt Nam.

Tài liệu tham khảo:

- [1] Đảng Cộng sản Việt Nam (2011), *Văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XI*, Nxb. Chính trị quốc gia, Hà Nội.
- [2] Đảng Cộng sản Việt Nam (2015), *Văn kiện Đảng toàn tập*, tập 55, Nxb. Chính trị quốc gia Sự thật, Hà Nội.
- [3] Đảng Cộng sản Việt Nam (2015), *Văn kiện Đảng toàn tập*, tập 58, Nxb. Chính trị quốc gia Sự thật, Hà Nội.
- [4] Đảng Cộng sản Việt Nam (2016), *Văn kiện Đảng toàn tập*, tập 60, Nxb. Chính trị quốc gia Sự thật, Hà Nội.
- [5] Đảng Cộng sản Việt Nam (2016), *Văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XII*, Nxb. Chính trị quốc gia Sự thật, Hà Nội.
- [6] Đảng Cộng sản Việt Nam (2018), *Văn kiện Đảng toàn tập*, tập 65, Nxb. Chính trị quốc gia Sự thật, Hà Nội.
- [7] Đảng Cộng sản Việt Nam (2021), *Văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XIII*, tập I, Nxb. Chính trị quốc gia Sự thật, Hà Nội.
- [8] Đảng Cộng sản Việt Nam (2021), *Văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XIII*, tập II, Nxb. Chính trị quốc gia Sự thật, Hà Nội.
- [9] Hồ Chí Minh (2011), *Toàn tập*, tập 12, Nxb. Chính trị quốc gia Sự thật, Hà Nội.